

Logoen er en kalligrafi av Marie Klever.
Motivet er fra sagnet om Sigurd Fåvnesbane.

Formål for Sauherad historielag:

§ 1 Sauherad Historielag har som føremål å arbeide for interesse og forståing for kommunens historie frå fyrste tid til i dag.

§ 2 Inntil kultursoga for Sauherad er skriven, vil ein arbeide for eit best mogleg kjeldegrunnlag for denne, primært gjennom munnleg tradisjon

ÅRSMELDING FOR 2018

Styret og annen representasjon for 2018:

Eivind Lønheim (leder), Ole Thor Ripegut (sekretær), Peder Rekkedal, Toril Knutson, Kirsti Hegna og Nils Olav Haugen. Varamedlem: Birgit Norendal. Torstein Fosstveit er kasserer.

Torstein Fosstveit er representant til arbeidsgruppa for Sauherad lokalhistoriske arkiv. Eivind Lønheim er også med i arbeidsgruppa. Historielaget er medlem i Sauherad kulturnettverk og medlem av Landslaget for lokalhistorie.

Forrige årsmøte var onsdag 14. februar 2018 på Gunheim skule. Øystein Rian, professor emeritus UIO holdt et meget interessant foredrag om de lange linjer i Sauherads historie.

Styremøter og andre møter

Det har vært nok et aktivt år med 9 styremøter med i alt 60 saksnummer. I tillegg kommer arbeidsmøter, komite- og utvalgsmøter.

Medlemmer og æresmedlemmer

Tallet på medlemmer pr 31.12.2018 er 89. Historielaget har nå 1 æresmedlem: Bjørn Holta. Telemarkskanalens regionalpark er medlem av Sauherad historielag.

Kontakt med medlemmene og formidling av lokalhistorie:

Denne kontakten ivaretas ved å informere om aktiviteter i Menighetsbladet «Helsing». Sauherad Historielag har fast spalte med artikler og bilder av kulturminner i Bø Blad. Slike legges også på Facebook-sida «Sauherad før og nå» og på Riksantikvarens database www.kulturminnesok.no og www.lokalhistoriewiki.no. Historielaget har egen heimeside www.sauheradhistorielag.org der det er lagt ut enkelte artikler om Sauherads historie og noen lenker til digitaliserte bøker om lokalhistorie fra Sauherad og Midt-Telemark.

Også i 2018 fortsatte serien i Helsing om nedlagte bedehus og foreningsarbeidet i Sauherad.

Historielaget har vært representert med stand på Sauheraddagene, Norsk Eplefest og Jul på Evju.

Sauherad Historielag arrangerte tur til Valebø tirsdag 18. september med svært godt frammøte. Vi fikk orientering om Valebø kirke, fangeleiren «Russerleiren» og bygda.

Styrearbeid og saker – der mange saker går igjen på flere av styremøtene som prosess:

a) Kulturhistorie for Sauherad.

Initiativet som Sauherad Historielag tok 2017 for å sette i gang arbeidet med en kulturhistorie for Sauherad, resulterte i bevilgning på kr. 500.000, godkjent i Sauherad kommunestyre 13 desember 2018. Med dette grunnlaget hadde arbeidsgruppa første møte mandag 7 januar for å starte arbeidet for å realisere bokprosjektet i løpet av 2020 til en antatt total kostnad på kr. 1 million.

Følgende personer er med i arbeidsgruppa: Hans Olav Sauar (kommunens representant), Eivind Lønheim, Torstein Fosstveit (Sauherad lokalhistoriske arkiv), Jorid Vale (Evju Bygdetun), Guro Fosstveit (Nes og Saude bygdetunlag), Astrid Hofsrud Roe (Sauherad Bygdekvinnelag) og Peder

Rekkedal (sekretær). På grunnlag av forprosjektet som resulterte i søknaden til kommunen, ble det laget en brosjyre for prosjektet som ble sendt til alle husstander i kommunen.

b) Bok om Bratsbergbanen

Etter markeringen av Bratsbergbanen 100 år i 2017, tok Sauherad Historielag initiativ til skriving av bok om byggingen av Bratsbergbanen og betydningen den har hatt for industrien i Telemark og utviklingen av Sauherad. Vi etablerte etterhvert et samarbeid med NIA (Norsk industriarbeidermuseum) v/Trond Aasland, og vi har søkt ulike instanser og kommuner om støtte til bokprosjektet. Etter at Sauherad kommune bevilga penger til kulturhistorieprosjektet, har Sauherad Historielag gjort avtale med tidligere journalist i Varden Helge Songe om skriving av boka. Historielaget vil delta i redaksjonskomite og bidra med kildemateriell og kontakter.

c) Verneplan for kirkegårdene i Sauherad og Nes.

Dette viser seg å være et omfattende arbeid, men planen nærmer seg ferdigstilling og skal fullføres våren 2019.

d) Kulturhistoriske informasjonstavler

Det er satt opp tavler i Gamlegata ved Gvarv Bakeri og på jernbanestasjonen, ved Hørte Dampfarveri og på Evju Bygdetun. Flere tavler er under arbeid, bl.a. ved begge kirkene, ved Bloms løkke og ved Myllargutparken/Holtakvenna på Akkerhaugen.

e) Sauheradkalenderen 2019

Kalenderen blir utgitt i samarbeid med Nes og Saude bygdetunlag og er trykt i et opplag på 500.

f) Demonveggen i Sauherad kirke

Kunsthall Oslo har fotografert veggen og laget en praktbok som ble presentert i Sauherad kirke under høsttakkefesten 30 september med et interessant foredrag som er gjengitt i Helsing. Historielaget har bevilget 1/3 av kostnaden på kr. 8000, det samme som Soknet og Evju Bygdetun. Boka blir oppbevart på Evju Bygdetun og vi har fått tilgang til de digitale bildene.

g) Midt-Telemark Museum.

Det er etablert en felles organisasjon stiftet av Bø Museum, Bø Prestegard, Evju Bygdetun, Hørte Dampfarveri og Sauherad Historielag for å samordne ressursene våre innen forvaltning og formidling av kulturarven vår.

h) Restaurering av Holtakvenna i Myllargutparken ved Akkerhaugen

Akkerhaugen Vel har stått for restaureringsarbeidet av Holtakvenna som nå kan brukes til maling av korn. Historielaget har bevilget i alt kr. 16 000 til informasjonsvirksomhet (tavler-bilder-arrangement).

i) Veinavn i Sauherad:

Den nye kommunen kan ikke ha like veinavn, og noen veier må derfor skifte navn. Historielaget er høringsinstans og vi får stadig spørsmål.

Gvarv, 8. januar 2019

Styret vil takke for godt samarbeid med medlemmene, andre interesserte og organisasjoner vi har aktiviteter sammen med.

Eivind Lønheim, Ole Thor Ripegut, Kirsti Hegna, Nils Olav Haugen, Peder Rekkedal, Toril Knutson og Birgit Norendal (vara)